

Kijkje in de keuken van Deense kerstbomenkwekers

Grensoverschrijdende kennisuitwisseling

In Nederland wordt op relatief kleine schaal uitgangsmateriaal voor plantmateriaal en kerstbomen geteeld. Denemarken is daarentegen in beide teelten een grote speler. Dat was dan ook de reden voor DLV Plant team boomteelt en ondergetekende om kennis te vergaren in Denemarken.

Auteur: Esther Hessel

Doel van het bezoek aan Denemarken was om meer kennis op te doen over de teelt van de Nordmanspar (*Abies nordmanniana*), een kerstboom die in Denemarken in groten getale wordt geteeld. In 2012 is samen met Servaplant een eerste bezoek gebracht aan Denemarken, waarbij goede contacten werden gelegd met *Danske Radgivning*, een adviesorganisatie vergelijkbaar met DLV Plant. Inmiddels zijn er vier bezoeken aan Denemarken gebracht en is begin 2012 een project gestart in opdracht van de Deense boomkwekersbond om met name kennis op het vlak van bemesting en bodembioïologie in de kerstboomteelt uit te wisselen en uit te bouwen.

Organische bemesting versus kunstmest

In Denemarken wordt de laatste jaren overmatig ammoniumkunstmest gebruikt in de teelt van plantmateriaal van kerstbomen. Tijdens de bezoeken aan de Deense kwekers is gebleken dat de huidige manier van bemesten tot problemen leidt in de teelt. Met de jaren lijkt de vitaliteit en de weerbaarheid van de planten achteruit te gaan. Genoemde partijen hebben daarom een project opgestart in samenwerking met de

Deense adviesorganisatie *Danske Radgivning* om de bemesting met organische meststoffen te vergelijken met de oorspronkelijke manier van bemesten (veelal op basis van kunstmeststoffen). De Deense kwekers zijn op het vlak van duurzame bemesting en bemesting met organische meststoffen minder ver dan de Nederlandse. Ook in Nederland nemen twee kerstbomenplantgoedkwekers deel aan het project, waarin de twee vormen van bemesting worden vergeleken. De bemesting in het project vindt plaats nadat de resultaten van een bodemonster volgens de Koch-analyse en Spurway Plus-analyse van Altic bekend zijn. Daarnaast worden er naaldanalyses gemaakt op basis van een drogestofanalyse. Dat betekent dat er een gerichte bemesting plaatsvindt op basis van de behoefte van de bomen. Deze wijze van gerichte bemesting is vooruitstrevend. Vernieuwend is dat voor verschillende plantensoorten gemeten kan worden wat de plant exact nodig heeft. De bladmonsters op basis van droge stof geven daarbij een nauwkeuriger beeld van de behoefte van de plant dan een bladsapanalyse. Bij de drogestofanalyse worden alle voedingselementen van het blad gemeten, bij

een bladsapanalyse de voedingselementen van de vloeistoffen in de cellen, en die kunnen per dag en zelfs per uur variëren.

De Deense kwekers zijn op het vlak van duurzame bemesting en bemesting met organische meststoffen minder ver dan de Nederlandse

Afgelopen jaren leek in de teelt van kerstbomen de toepassing van kunstmest een goede manier om een optimale groei te realiseren in het gewas. De Deense bedrijven zijn overgegaan op nieuwe soorten kunstmest op basis van Duits onderzoek. Langdurige bemesting met kunstmest lijkt nu ook negatieve resultaten te tonen. De bomen worden kwetsbaarder door een verminderde opname van bepaalde hoofd- en sporenelementen.

Resultaten van de proeven

De analyses van de proef met Deense en Nederlandse kerstbomenkwekers toonden vooral een tekort aan kalium, magnesium en diverse sporenelementen. Op basis van de tekorten werd gericht bemest op de proefvelden, met de oorspronkelijke manier van bemesting en met organische meststoffen zoals dat bij sommige Nederlandse kwekerijen plaatsvindt. Bemesting met organische meststoffen geeft een rustige groei en minder kwetsbare planten. Gebleken is dat de proefpercelen bemest met organische meststoffen meer goede bodemschimmels bevat dan de proefpercelen bemest met ammoniumhoudende stikstofkunstmest. Een gezonde bodem bevat een goed evenwicht van goede schimmels en bacteriën; uit de eerste bodemanalyses komt nu naar voren dat er door de bemesting met organische mestkorrels weer een betere bodembioologie ontstaat, waardoor er meer sporen- en hoofdelementen geleidelijk vrijkomen.

Denemarken inspiratie duurzame onkruidbestrijding

Tijdens de laatste trip naar Denemarken is bewust een bezoek gebracht aan enkele kwekers die op duurzame wijze onkruid aanpakken. Dit in het kader van het project Praktijknetwerk Duurzame Aanpak van ziekten, plagen en onkruiden. Denemarken is een waterland en heeft daardoor ook te maken met een strenge wet- en regelgeving voor gewasbeschermingsmiddelen. Ook

in Denemarken komen er steeds strengere eisen omtrent het gebruik van herbiciden; ook de Deense boomkwekers zijn volop aan het zoeken naar alternatieven om hun zaaibedden en plantgoed onkruidvrij te houden.

Hans Smeets (Adviseur Boomteelt - DLV Plant) en ondergetekende hebben zo een bezoek gebracht aan het bedrijf Højgård in de Deense plaats Højslev. Daar worden op 300 hectare plantmateriaal voor kerstbomen, bos- en haagplantsoen, uitgangsmateriaal voor fruitbomen en rozen en leverbare rozen en fruitbomen geteeld. Ook is een bezoek gebracht aan de machinefabrikant Egedal. De interessante innovaties die in Denemarken zijn gevonden, worden 5 september ook getoond tijdens de Duurzame Onkruidag bij Ladders Boomkwekerijen in Wernhout, een dag georganiseerd in het kader van het praktijknetwerk.

Internationale inspiratie

Het bezoek aan Denemarken heeft ons (Hans Smeets en Esther Hessel, red.) ervan overtuigd dat perspectiefvolle innovaties en mogelijkheden voor de boomteelt ook buiten onze landgrenzen te vinden zijn. Op sommige vlakken loopt Nederland voorop; bij andere onderwerpen kunnen wij nog veel leren van buitenlandse kwekers en partijen. Dergelijke grensoverschrijdende projecten en uitwisseling van kennis en ervaring kan in het voordeel werken van zowel Nederlandse

als Deense boomkwekers. Juist door samen te werken vergroot je de kans op het vinden van nieuwe innovaties die bedrijfseconomisch interessant kunnen zijn.

Hans Smeets

Esther Hessel

DLV Plant team boomteelt en Hessel Marketing & Communicatie hebben op verzoek van initiatiefnemer Wel van Nieuwenhoven in 2011 de Vereniging Nederlandse Kerstbomenkwekers (VNK) mee helpen oprichten. In één jaar tijd is de vereniging doorgroeid naar 24 leden. De kerstbomenkwekers zijn uit heel Nederland afkomstig.

Doelstellingen van de VNK:

- De Nederlandse kerstbomenteelt een stem geven
- Promotie en profilering van de Nederlandse kerstboom
- Teelttechnische optimalisatie en kwaliteitsverbetering
- Ontwikkeling eenduidige maatvoering en kleurcodering
- Aansturing technisch onderzoek
- Kennis en ervaringen uitwisselen en informatievergaring

Met als uiteindelijke doel: de afzet van de Nederlandse kerstboom vergroten en het bestaansrecht van de Nederlandse kerstboom garanderen.

Activiteiten

Vier tot vijf keer per jaar worden thematische bijeenkomsten georganiseerd. De leden bepalen het onderwerp. Experts vanuit onderzoek, advies en bedrijfsleven worden uitgenodigd om kennis in te brengen. Daarnaast wordt veel kennis uitgewisseld op het veld.

Auteur Esther Hessel (is directeur van Hessel Marketing en communicatie - e.hessel@hesselmarketing.nl) heeft het artikel geschreven m.m.v. Hans Smeets (is adviseur DLV Plant - team boomteelt - h.smeets@dlvplant.nl).